

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 21. Assumpsit Christus quod illi poßet augere cruciatus: ad hoc in cruce bibit acetum, non vero vinum myrrhatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Quod in corpore suo conseruauerit esse passibile & mortale: nam tale erat etiam in illo breuissimo tempore, quo communicata fuit illi gloria: hec illi spatio nullam senserit poenam, ita ut nec quidem in illo uoluerit ipsum a passibilitate & mortalitate liberare. Perpende quanto flagerit studio patiendi. Nec hic subleuit, sed in eo ipso quod passurus erat, hoc uoluit eo modo perpeti, quo grauiori posset illam dolore, poenaeque cruciari: nam idcirco uocatur ab Isaiā *uir dolorem & sciens infirmitatem*: imo quasi in illis sibi complacens, ut alius diximus. Homines nedum sunt amantes deliciarum, at insuper illis laborant eo modo frui, quod maiori possint uoluptate recitari. Non fatiscit gulo si proponatur illi gallus indicus uel perdis in cibum, insuper procurat ut talibus coquatur condimentis ut gustu suo placere possit sapientissime. Poterat autem inaeplebilis non sibi factum altimat, si uina bibat optima, sed insuper adlaborat sic illa condiri & refrigerari, quod dulcius suo sapienter appetiuit. O Christe saluator quam tibi bene sapiebat dolorem poenarumque passio: quocirca non illi satis fuit ita cuncta disponere ut in se poenas omnes & tormenta susciperet, sed etiam uoluit haec ita fieri ut poenam illi & tormentum posset adferre truciuentis.

Isai. 53.

§. 21. *Assumpsit Christus quod illi posset augere cruciatus: ad hoc in cruce bibit acetum, non uero uinum myrrhatum.*

52

Hinc opus hoc manauit, ut cum recusasset uinum bibere ante crucifixionem sibi propinatum, bibere postmodum uoluerit acetum in spōgia antequam exspiraret oblatum. Non est leue negotium, quod SS. Patres expendant circa id quod SS. Euangelista in hac occasione scribit. Testantur D. Matth. & D. Marc. *Dederunt ei uinum bibere cum felle mixtum, & cum gustasset noluit bibere.* Idem Euangelista Marcus & D. Ioannes referunt quod dederint illi in spongia hyssopo circumligata acetum bibere, hyssopus autem herba est amarissima: & ait D. Io. *Accipit acetum.* Domine mi, ut quid tantummodo uinum gustare amarum & bibere noluisse? Si pati delideres, multum ex illo bibe, quod tanto gustum torquet eruciatu. Si uinum fuerit quod illi dederunt, quā de causa dicit D. Ioannes acetum fuisse? Si hoc non biberit quomodo dicit: *Cum accepisset accepisset acetum?* Videtur haec sibi contradicere, non tamen sic est, imo praclarum inuoluntariter & mysterium insuper multo praclarior. Non fuit uicinis simplex potus, sed duplex: uis uini, & alter acet.

Primum fuit uini, quem illi in monte Caluarie priusquam crucifigerent illum, propinarunt. Notat diligentissimus patet & doctissimi fuit mos Nicolaus Lyranus & ait se hoc simpliciter Christo ex libro quodam Iudaeorum qui inscribitur: *Liber iudicum ordinatorum*: Quamuis enim apud multas nationes mos hic inrebuert, quo crucifigendis uel insipite nodoso perforandis, uasculum uini cum myrrha aliisque speciebus confortatiuè exhiberetur, quibus ex una parte cot illis roboraretur, & ex altera corporis sensus obstupesceret ne ita grauiore dolore perfererent (res est haec quam iudices eius iudicij non nulli apud nos fieri procurant, quando aliquem necesse est tormentis apitari ne illa pestiferis) hoc tamen agebant Iudaei illo Spiritus Sancti commoti consilio. *Dato siceram maceratum & uinum huius qui amaro sunt amaro. & bibens & oblitiscantur egastium suo, & doloris sui non recordantur amplius.* Ex profecto curiose patet & diligenter agit Cardinalis Bionius alioque auctores de uini huius efficacia, amareque quomodo hominem redderet uel insensibilem instar lapidis sentus omnes oblitiscerent. Erat uinum hoc amarissimum, quia myrrha permiscebatur, quae amarissima est, & merito alio comparanda. Uinum hoc Christo propinatum iam ad mortem accedens antequam cruce figeretur D. Augustinus credit idem esse quod ait D. Marc. *Uinum cum felle mixtum*, hoc quod dicit D. Marc. *Myrrhatum*: dicitur enim felle mixtum quia in ysa fuerat, quae est amarissima temperatum. *Dad. D. Marc. & uinum, inquit bibere cum felle mixtum ad id est amarissimum. sed posuit idem pro amaro. dicit. Causa* Aliorum opinio est quod realiter aliqui pietate moti hoc uinum myrrhatum & amarum procurant, ut Christo daretur, quod cogit conforaretur, & sensuum uincitas impederetur: pe tantam in cruce poenā experiretur. uerum quod tantā fuerint hostes impietate crudes, ut pauam iudicarent hanc myrrha amaritudinem sed insuper illi sel admiscuerunt, quatenus illud quod non sentisset haulti uini efficacia. prius felis amaritudine pateretur. Propinatum sibi Dominus uinum, gustauit quidem: sed bibere recusauit: *fatis sibi docens illud solummodo degustate: Cum gustasset, noluit bibere.* Alius posus iur acet, hunc illi exhiberent: tunc quādo iam in cruce exhausto omni sanguine sicut torquet.

Matth. 27. Marc. 15. 23. Marc. 15. 36. Ioan. 19. 29.

raturatur acridissima potumque postulatit :
 tunc autem cum ad manum adesset vas plenum
 aceto spongiam intinctam aceto, & hyssopo cir-
 cumponentes obtulerunt ori eius, ut acetum il-
 lud cingeret & biberet quod de facto sumpsi-
 t. *Com accepit autem, &c.* Non parua quæstio
 movetur inter Doctores in quem finem addu-
 ctum esset ibi vas aceti: ut illius D. Ioan. specia-
 lem fecerit mentionem: *Vas ergo posuim eras-
 ano plenum.* Quis illud advenit? Qua intentio-
 ne? Card. Baron. variis rationibus ex pluribus
 adductis profanis ac sacris relatis, concludit
 vultum adductum fuisse, quatenus spongiam illi
 contingentes illo plagas Christi temperarent ne
 sanguis efflueret: etenim ad hoc acetum virtute
 valde efficaci, & hoc (inquit) ex magna fecerunt
 rabidi crudelitate, quatenus retento & suspenso
 sanguine, Christus Dominus non tam cito spi-
 ritum exhalaret, & proinde foret eius tantò præ-
 ca profectior, tempusque adesset, quo illi erura
 frangeretur ut hoc crucisragio ut talis prædo-
 nes occumbere, morte, scilicet ignominiosa:
 notæ autem sapientissimus Cardinalis, quod
 quoniam Iudei audierunt Christum de-
 scribentem, aditus accurrerunt spongiam
 aceto immergentes & atundini imponentes cum
 hyssopo, ac primo vulnera illius sanguine ma-
 nuum temperant: ut fluentem sillerent, cum-
 que spongiam tota sanguine maderet ori eius ob-
 tulerunt (o crudelitatem omni bestiarum feri-
 tate immatorem) & verè Christus acetum
 accepit haudque propinatum, probatur au-
 tem hoc, ait eximius ille Doctor, quia ho-
 die beatissima illa spongiam Romæ asseruatur in
 Ecclesia Lateranensi D. Ioannes Baptista: eam
 summa veneratione, videturque tota rubra san-
 guinem referens cui fuit immersa.
 Auctores alij referunt ab illis acetum hoc
 peccoratum quia ex vigore suo sit penetratium
 & datum in potum vulneribus lauciatio sensus
 illi vivificat, pœnas adauget & cruciat, ut non
 tolerabilem adferant illi molestiam. *Acetum* (ait
 abie Cardinalis) *valde vulneratis nocet. Acetum*
autem alter Auctor ex multris de hoc agens)
*quæritur & aeris lapsu vehementer nocet, & do-
 lorem primum, deinde stuporem lethalem adfert.*
 Nunc igitur mysteriū euoluamus. Vinum myr-
 thanum penam habet amaritudinis, sed huic
 oppositum habet remedium, quod sumptum cor-
 rosificet & sensibus stuporem inducat letha-
 lem. Christus totum hoc sumpsit quod mole-
 stum erat: & se illi amaritabat, quia verò ad hoc

gustare solummodo satis erat, tantummodo
 gustavit: videtur enim quod amplius noluerit
 quàm illud sumere quod sufficiebat quantum
 terat inferre lingue tormentum: porro non tantum
 sumpsit hoc quod cor poterat confortare, & re-
 id sump-
 medium exhibere, quò non tanto sentiret dolore sit, quò
 cruciatus: unde *Noluit libere.* Quando propinant dolores
 illi acetum ita quidem hoc bibit, quia sensus ex-
 citat, vulnerum auget dolores, efficitque ut velut bantur,
 acutissimi pugiones cor peruadant, & intima
 penetrent viscerum, atque per secretas venas &
 absconditas dispergantur arterias, deinde nervos
 & musculos stupidos excitat: demum hoc agit
 acetum, ut dolores ad intimas ossium peruadant
 medullas. Ecce qua ratione pœnas & dolores pa-
 ti voluerit: etenim hoc primum agit ut crucia-
 tus eo modo perferat quò torqueri possit læuius,
 & astringi crudelius.
 Huic correspondet sententia doctissimi magi *L. vi. de*
stri nostri & Episcopi. Cansi. quod nectum Car-
lus miraculum illud prodigiosum, quale dixit
mus, toto vitæ suæ curriculum sit operatus, qua-
tenus pati posset, suspensam detinens animæ glo-
riam, ne in corpus diffunderet: sed insuper pas-
sionis suæ tempore prodigium aliud edidit mi-
rabilis, nempe illud: quod in illa anima, quæ
beata erat & visione Dei lababatur, gaudium re-
tinuerit ac suspenderit ex illa visione consequens:
eo modo quò quando tu ore continet saccharum,
dulcedinis istius gullus auferretur, quæ ex illo
dimanat: & hoc ut dolores tantò forent purio-
res, & omni semoto obstaculo tormenta fier-
ent acerbiora. Sic ille, quem nonnulli sequun-
tur, cum autem sit contra doctrinam Doctoris
Angelici, illi ego non suffragor. An ergo celo-
rum Domine, quidquam præter hoc in maio-
rem rapere nos potest admirationem? Quod tu
Domine mi tanto ferueas patendi & moriendi
desiderio, ut miracula facias obstupenda, qua-
tenus tormenta omnia liberum & non impedi-
tem in diuinitatam tuam personam acetum
inueniant & ingressum? Nec tibi sufficiat om-
nibus illis patulam aperire portam, & te ipsum
quasi centum statueret ad quod omnia contol-
ent impetu vehementiori, quàm lapides ad ter-
ra centum, & velut mare parentissimum, in
quod liberrimè desinant omnes dolorum pœna-
rumque flouij: sed insuper labores illos suscipe-
re eo modo, quò cruciatum inferant tibi gra-
uiorem?
 Optimè sibi conueniunt rates Euaangelicus I-
 saias & doctor genium D. Paul. *Nec oculus vidit,*

11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

171
 172

Quia verba ante recitimus. Aliam rationem ad-
dere licet ex amore Christi quò Patrem & ter-
ram diligebat feruentissimo, quò flagrans sum-
me desiderabat illi per omnia satisfacere, place-
re, & gloriari adaugere. Quia verò hoc pa-
tendo faciebat, idcirco modum inquirebat, quò
plura & plura pateretur: quod si hoc in puris
hominibus Dei charitas operetur: nam quia
considerant Deum pœnitentibus, quas eius gratiâ
peruntur, sibi complacere, illas oprant & inue-
rigant, illisque delectantur, vt vidimus in mul-
tis martyribus; quid ergo operaretur ille, cuius
amor tantum incaluerat vt omnis sanctorum
comum & Seraphinorum amor fit instar aquæ
puræ respectu huius maris infiniti. Verum ne
suis exortamus hæc sufficiat.

§ 2. Quia mors timore cruciat, illam Christus
in summo gradu assumpsit: illam ille præce-
dit, sicut armiger Goliath.

Hinc paulatim ratio patet, quam infe-
quimur profundæ tristitiæ & timoris ex-
tremi Saluatoris. Sicut inter omnia ma-
la & terribilia, primas partes mors habet, iuxta
Philosophi dictum: *Omnium terribilium terri-*
bilissima mors: affluens Christus alia molesta,
non denudata sed eo modo quò grauius illum
torqueri possent, & dolorem inferre scitiorum:
eo modo voluit & ipsam mortem assumere. Hic
quanto necessariò quidquam est perferendum,
omni studio conatur vt quo minus eo grauius
affligat. Terribilis est medica portio, verum tan-
tum quæ potes adhibere modica, vt tibi minus
noceat sapiat. Si pillula sunt exhibentur tibi
fragmento hostiæ oboluxæ vel oui vitello. Si
potus sit minorum quam potes optas quantita-
tem & expressiorem materialium puriorum, vt
non ita densus sit, nates tibi occludis, ad manum
habes pomum aut saccharum vel oliuam, quo ti-
bi portio tollatur amaritudo.

Potes terribilis est ipsa mors, & quanto quif-
que omnibus viribus suis, quando iam presen-
tem videt, studet eam accipere eo modo quò
minorem indiget illi cruciatum: nam hinc ser-
uante medici qui fiduciam ingerunt, confessorij
qui solantur, amici qui longos annos & sanita-
tem acclamant: tanto imo magis voluit eam
Christus assumere illo modo quo grauius ex illa
torqueretur, contristaretur & angustaretur. Op-
time dicit D. August. quod mors in se nec sen-
tiatur, nec eos queat, nec molestiam inferat: quia

mutatio est instantanea, nam idem est mori & cruciat,
mortuum esse, agere & actum esse, sed propter sed ex sp-
accidentia quibus vellitur, potissimum eiusdem prehen-
sionem & horrorem. Hinc illi tolle, tamque
denuda, & nullam adferet pœnam, imo pluribus
III. est voluptati: amygdalum ori tuo & dentibus Similitu-
do. per se graue non est nisi ratione corticis quo ve-
stitur, tolle corticem quò operitur, sit ipsum
nudum & mundum, absit vt tibi dolorem adfe-
rat, imo voluptati seruiet non minima. Talis est
ipsa mors: aufert illi laruam timoris & formidi-
nis & parum est si nullam tibi molestiam exci-
tet, in super & recreabit, vt patet in illis quos
Iob describit, quos miseris vitæ oppellor &
calamitatibus vitæ tædebat, in qua non nisi pœ-
nas sentiebant & cruciatu vnde mortem vt ter-
minum, finem & remedium malorum omnium
exceptabant. Quare misro data est lux, & vita
Iob. 3. 20. *is qui in amaritudine anima iunxit Qui expellunt
mortem & non venit, quasi effodientes thesau-
rum, gaudentque vehimenter cum inuenerint se-
pulechrum. Ne velim hæc verba prætercas: Ex-
pectans mortem.*

Spes, inquit D. Thom. ex doctrina Philoso-
phi, est de re bona, sicut timor de mala. Homi-
nes inuenias qui mortē vt bonam iudicant con-
sideratis malis quibus hæc vita transigitur: hi
non solum illam non reformidant tamquam
malam, sed tamquam bonam amant & deside-
rant. In hebræo verbum habetur *hacab* quod si-
gnificat desiderare, non languide sed affectuosè,
quò rates Isaac declarauit quanto Deus nos af-
fectu præstoleatur, & dilatatis expectet brachis
vt nostri misereatur. *Expectat vos Dominus vt
miseretur vestri.* Ita quoque nonnulli sunt qui
mortem desiderant, quam volupe & brachiis re-
cipiunt appetitis, vt illi de quibus D. Iohannes:
*Quærent homines mortem & non inueniant eam,
desiderabunt mori & fugiet mors ab eâ.* Perpen-
de verum damnati in inferno mortem accepe-
rent: nam vnum hoc erit illis tormentum gra-
uissimum, illam non inuenire: quandoquidem
illis mors melior mille esset, quàm vita quâ
torquentur miserima, illisque dici potest illud
Sapientis: *Mellior est mors quam vita amara.* Nec
opus est in infernum descendere, nam experien-
tia nos docet hoc quotidiana in illis qui calami-
tate fracti sibi pusillanimes laqueum iniiciunt:
non enim illam non reformidant, sed ipsi illam
sibi adsciscunt, quibus molesta non est, ac proin-
de illam minime timidi refugiant.

Iraque mors ex se non cruciat nisi timore ve-
lita, hic enim est qui torquet, affligit, & angu-
stiat.

I V.
Quid
spes, quid
timor.

Isa. 30. 18

Apo. 9. 6.

Ecc. 10.

17.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN